

Handläggare
Allar Piirsoo

Tjänsteskrivelse
2024-02-06

Diarienummer
VN-2024/9

Valnämnden

Fastställande av öppettider i val- och röstningslokaler i val till Europaparlamentet 2024

Förslag till beslut

- Valnämnden beslutar att det inte finns några skäl att samråda med länsstyrelsen om att begränsa vallokalernas öppettider i valet till Europaparlamentet 2024.
- Röstningslokalernas dagar och tider för öppethållande beslutas i enlighet med valkansliets förslag som redovisas i tjänsteutlåtandet daterat 2024-02-06.

Sammanfattning av ärendet

Bestämmelser om vallokalers öppethållande finns i 4 kap. 21 § vallagen. Bestämmelser om röstningslokalers (förtidsröstning) öppethållande finns i 4 kap. 24 § vallagen. Valnämnden har möjlighet att bestämma om vilka dagar och tider som förtidsröstningen ska vara öppen.

Öppettider för vallokaler

Knivsta kommun består av tolv valdistrikt sedan 2018. Enligt 4 kap. 20 § vallagen (ValL) ska det finnas en vallokal för varje valdistrikt. Enligt 4 kap. 21 § första stycket 1 p. samma lag, ska vallokalen vara öppen för röstning mellan klockan 08.00 och 21.00 i valet till Europaparlamentet. Andra och tredje stycket i samma paragraf möjliggör för valnämnden att begränsa vallokalens öppettider under förutsättning att det fortfarande ger väljare tillräckligt goda möjligheter att rösta. Ett sådant beslut ska vidare ske i samråd med Länsstyrelsen.

Paragrafens undantagsbestämmelser i 4 kap. 21 § andra och tredje stycket finns till för att användas i valdistrikt på glesbygden där antalet väljare är få. Knivstas valdistrikt har mellan 800 och 1300 väljare vilket i de flesta fallen innebär att de till storleken motsvarar ett lämpligt stort valdistrikt. Kommunen har aldrig tidigare ansett sig behöva begränsa en vallokals öppettider med hänvisning till bestämmelserna i vallagen. Valkansliet har inte ändrat bedömning i förhållande till det planerade valet till Europaparlamentet 2024 och rekommenderar därför inte att valnämnden inleder en samrådsprocess med länsstyrelsen i syfte att begränsa vallokalernas öppettider. Förslaget innebär att vallokalerna kommer vara öppna tretton timmar, mellan kl. 8.00 och 21.00 på valdagen 9 juni 2024.

Öppettider förtidsröstningslokaler

I val som gäller hela landet ska varje kommun bestämma vilka dagar och tider en röstningslokal (förtidsröstningen) ska vara öppen. Bestämmelserna återfinns i 4 kap. 22–24 §§ i Vallagen. Till skillnad från bestämmelserna om vallokaler anges inga särskilda öppettider däremot anges att minst en röstningslokal ska vara öppen för röstning varje dag under röstningsperioden som för Europaparlamentsvalet 2024 är från 22 maj till 9 juni. Vidare ska en röstningslokal vara öppen för röstning under valdagen under samma tider som vallokalerna är öppna. Beslut om röstningslokalernas användning under valet samt en redogörelse för deras lämplighet i förhållande till lokalisering och tillgänglighet behandlas i ett separat ärende (VN-2023/17).

Öppettider för förtidsröstningslokaler i Knivsta kommun

I Knivsta kommun kommer mötesarenan i kommunhuset och Alsike skolans matsal användas som förtidsröstningslokaler. Båda lokalerna användes även för valet 2022. Tidigare val har biblioteket i Alsike skola använts som förtidsröstningslokal, men på grund av nya regler gällande avskärmade valsedelställ kunde inte lagens krav bemötas i biblioteket och röstningslokalen flyttades från biblioteket till matsalen i Alsike skola.

I valet 2018 förtidsröstade omkring 150 personer per dag under de första 11 dagarna. Sista veckan röstade mellan 300 och 500 personer per dag. Totalt förtidsröstade över 40 % av kommunens väljare i valet 2018. Även väljare som tillhör valdistrikt i andra delar av landet förtidsröstade i kommunen. I valet användes två röstningslokaler, en centralt i Knivsta och en i Alsike. Den största andelen väljare förtidsröstade i den centralt placerade röstningslokalen i Knivsta. I valet till Europaparlamentet 2019 var valdeltagandet lägre men andelen förtidsröster (över 40 %) var fortsatt hög. Antalet röstningslokaler var lika många, däremot användes röstningslokalen i Alsike i låg utsträckning. Omkring en tredjedel av de förtidsröstande i Alsike röstade i lokalen på själva valdagen. Valet till riksdag, region och kommun röstade 675 personer i förtidsröstningslokalen. I totala siffror var detta mindre än valet 2018. Utvärderingen 2022 gjorde man bedömningen att färre röstade i Alsike på grund av att lokalen var öppen under färre dagar 2022.

Inför valet till Europaparlamentet föreslår förvaltningen att öppettider för förtidsröstningen i kommunhuset (förtid 1 i tabellen) är samma som föregående val. Röstningslokalen ska vara öppen under hela perioden och på valdagen. Det är sammanlagt 150 timmar. Förtidsröstningslokalen Alsike skolans matsal (förtid 2 i tabellen) föreslås ha öppet två extra dagar; helgen 25:e och 26:e maj. Anledningen är att vi i statistik från tidigare val ser att det är under helgerna som folk röstar som mest. Därför gjorde förvaltningen bedömningen att öppna förtidsröstningen även under första helgen under förtidsröstningsperioden. Det innebär att förtidsröstningslokalen i Alsike skolans matsal (förtid 2 i tabellen nedan) är öppen sammanlagt 35 timmar vilket är 8 timmar mer än tidigare val.

Tabell 1: Tider för förtidsrösningslokaler period 1

Datum	Ons 22/5	Tors 23/5	Fre 24/5	Lör 25/5	Sön 26/5	Mån 27/5	Tis 28/5	Ons 29/5	Tors 30/5
Förtid 1	12:00- 19:00	12:00- 19:00	12:00- 19:00	12:00- 16:00	12:00- 16:00	12:00- 19:00	12:00- 19:00	12:00- 19:00	12:00- 19:00
Förtid 2				12:00- 16:00	12:00- 16:00				

Tabell 2: Tider för förtidsrösningslokaler period2 2

Datum	Fre 31/5	Lör 1/6	Sön 2/6	Mån 3/6	Tis 4/6	Ons 5/6	Tors 6/6	Fre 7/6	Lör 8/6
Förtid 1	12:00- 19:00	10:00- 16:00	10:00- 16:00	8:00- 19:00	8:00- 19:00	8:00- 19:00	8:00- 19:00	8:00- 19:00	10:00- 16:00
Förtid 2		10:00- 16:00	10:00- 16:00	16:00- 19:00	16:00- 19:00	16:00- 19:00	16:00- 19:00	16:00- 19:00	

Tabell 3: Öppettider för förtidsröstning valdagen

Datum	Sön 9/6
Förtid 1	08:00-21:00
Förtid 2	

Ekonomisk konsekvensanalys

Arvoderingen av röstmottagare är den största posten i Valnämndens budget. De utökade tider för förtidsröstningslokalen i Alsike skolan kommer ytterligare öka kostnaderna för Valnämnden. Men kostanden har beräknats ligga inom den ordinarie driftbudgeten för valnämnden i valet till Europaparlamentet 2024.

Barnkonsekvensanalys

Barnkonsekvensanalysen är gjord enligt checklistan.

Underlag för beslut

Tjänsteutlåtandet 2024-02-06

Beslutet ska skickas till

Akten

Chef för kommunledningskontoret

Åsa Franzén

Barnchecklista inför beslut

1. Påverkar beslutet barn?

Ja

Nej

Enligt FN är alla under 18 år
att betrakta som barn

Beslutet att fastställa öppettider berör inte barn i Knivsta kommun.

Om, ja fortsätt med frågorna.

2. Hur har barns bästa beaktats?

Exempelvis används förtidsrösningslokalen i Alsike skolans matsal av fritidsverksamheten på skolan. Att vi öppnar röstningslokalen först 16:00 beror på att vi inte vill påverka fritidsverksamheten på skolan. Efter 16:00 används inte lokalen av skolan längre.

3. Beskriv eventuella intressekonflikter.

4. Barn tillfrågas vid övergripande fleråriga planer/styrdokument. Har så skett?

Ja

Nej

Inte aktuellt. Beslutet rör inte övergripande flerårig plan/ flerårigt styrdokument

Om ja, förklara på vilket sätt barn varit delaktiga i beslutet, vilka åsikter barnen lyft fram samt hur dessa åsikter beaktats i beslutet. Om nej, förklara varför barn inte tillfrågats.